

*М. Устецька,
студентка,
О. Кравець,
кандидат. пед. наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Реорганізаційні зміни українського суспільства, модернізація вітчизняної системи освіти, досягнення в галузі теорії та практики навчання зумовлюють необхідність оновлення змісту та методів застосування інноваційних підходів до викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах України.

Модель сучасної школи передбачає створення єдиного освітнього простору, що формує умови для вільного руху інформації, швидкого доступу до неї всіх учасників навчального процесу. Але важливою проблемою для педагогічної теорії та практики залишається питання урізноманітнення освітнього процесу, активізації пізнавальної діяльності учнів, розширення сфери їх інтересів та формування позитивної мотивації до навчання у концепції Нової української школи (НУШ). Цього можна досягти шляхом використання інформаційно-комунікативних технологій під час навчально-виховного процесу. Використання комп'ютера та цифрових ресурсів у процесі вивчення іноземної мови є одним із найголовніших напрямів роботи методичного об'єднання вчителів іноземної мови.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання іноземної мови стало предметом дослідження багатьох вітчизняних науковців: В. Краснопольський, Є. Полат, І. Роберт, П. Сердюков, Д. Буровицька, І. Заярна, Л. Морська, Т. Моторнюк, Н. Рожкова, Н. Сорокіна, Б. Гершунський, Ю. Машбиць, Л. Білоусова, Н. Морзе, П. Гальперіна, С. Ракова, О. Співаковський, Н. Катанова, Л. Морська, Г. Селевко, М. Кларіна та закордонних: Е. Полат, Н. Колтова, Е. Пасов. Вчені визначають особливості застосування сучасних технічних засобів та інформаційних ресурсів для формування комунікативних навичок іншомовного спілкування та наголошують на інноваційності і ефективності застосування інформаційно-комунікаційних навчальних технологій, які активізують процес пізнання, що стимулюють інтерес і підвищують мотивацію учнів початкової школи до опанування іноземної мови.

Однак наявна історіографія не вичерпує багатоаспектності окресленої науково-педагогічної проблеми. Концентрація уваги на підвищенні якості навчання актуалізує доцільність застосування інтерактивних комунікативних методик викладання іноземної мови в НУШ. Детального вивчення потребують питання, пов'язані з розробленням методики застосування ікт на уроках англійської мови в початковій школі як засіб підвищення якості навчання здобувачів освіти.

Використання ІКТ у навчальному процесі, комп'ютерної підтримки у викладанні англійської мови дозволяє внести кардинально нове у звичайні форми роботи вчителя, сприяє цікавому і повнішому, всебічному розкриттю, зрозумілішому поданню навіть дуже складного навчального матеріалу, і тим самим сприяє значному скороченню навчального часу для успішного засвоєння теми.

Застосування ІКТ змогу формувати у молодших школярів необхідні ключові та предметні компетентності, навички практичного застосування набутих знань, створює умови для ефективної взаємодії педагогів з учнями та батьками, розвиває творчі здібності учнів, що є необхідною умовою подальшої максимальної реалізації особистості в сучасному житті [4].

Інформаційно-комунікаційні технології – це програмно-апаратні засоби й пристрої, що функціонують на базі комп'ютерної техніки, а також сучасних засобів і систем інформаційного обміну, забезпечуючи операції щодо пошуку, збирання, накопичення, зберігання, опрацювання, подання, передавання інформації [4].

Комп'ютерні (нові інформаційні) технології навчання – це процес підготовки і передачі інформації учням, засобом здійснення яких є комп'ютер. Комп'ютерна технологія може здійснюватись в трьох варіантах:

I - як "проникаюча" технологія - застосування комп'ютерного навчання з окремих тем, розділів для окремих дидактичних завдань;

II - "основна" - що визначає найбільш значущі з використовуваних в даній технології частин;

III - "монотехнологія" - коли все навчання, все управління навчальним процесом, включаючи всі види діагностики, моніторинг, спираються на застосування комп'ютера.

Освітні засоби ІКТ включають в себе різноманітні програмно-технічні засоби, призначені для вирішення певних педагогічних завдань, що мають предметний зміст і орієнтовані на взаємодію з учнями.

Освітні засоби ІКТ можна класифікувати за такими параметрами:

а) За вирішенням педагогічних задач:

- засоби, що забезпечують базову підготовку (електронні підручники, навчальні системи, системи контролю знань);
- засоби практичної підготовки (практикуми, віртуальні конструктори, програми імітаційного моделювання, тренажери);
- допоміжні засоби (енциклопедії, словники, хрестоматії, розвиваючі комп'ютерні ігри, мультимедійні навчальні заняття);
- комплексні засоби (дистанційні навчальні курси).

б) По функціям в організації освітнього процесу:

- інформаційно-навчальні (електронні бібліотеки, електронні книги, електронні періодичні видання, словники, довідники, навчальні комп'ютерні програми, інформаційні системи);
- інтерактивні (електронна пошта, електронні телеконференції);
- пошукові (реалізуються через каталоги, пошукові системи).

в) За типом інформації: електронні та інформаційні ресурси

- з текстовою інформацією (підручники, навчальні посібники, задачники, тести, словники, довідники, енциклопедії, періодичні видання, числові дані, програмно і навчально-методичні матеріали);
- з візуальною інформацією (колекції: фотографії, портрети, ілюстрації, відеофрагменти процесів і явищ, демонстрації дослідів, відеоекскурсії; статистичні та динамічні моделі, інтерактивні моделі: предметні лабораторні практикуми, наочні віртуальні лабораторії; символічні об'єкти: схеми, діаграми);
- з аудіоінформацією (звукзапису виступів, музичних творів, звуків живої і неживої природи, синхронізовані аудіооб'єкти);
- з аудіо-та відеоінформацією (аудіо-відеооб'єктів живої та неживої природи, предметні екскурсії);
- з комбінованою інформацією (підручники, навчальні посібники, першоджерела, хрестоматії, задачники, енциклопедії, словники, періодичні видання) [3].

При застосуванні комп'ютерних технологій актуальним є питання про співвідношення комп'ютера та елементів інших технологій. Комп'ютер може використовуватися на всіх етапах процесу навчання: при поясненні (введенні) нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі ЗУН.

Комп'ютерні засоби навчання називають інтерактивними, вони володіють здатністю "відгукуватися" на дії учня і вчителя, "вступати" з ними в діалог, що і становить головну особливість методик комп'ютерного навчання.

При цьому комп'ютер виконує такі функції:

1. в функції вчителя комп'ютер являє собою:

- джерело навчальної інформації;
- наочний посібник;
- тренажер;
- засіб діагностики і контролю.

2. в функції робочого інструмента:

- засіб підготовки текстів, їх зберігання;
- графічний редактор;
- засіб підготовки виступів;
- обчислювальна машина великих можливостей. [3].

Застосування ІКТ на уроках англійської мови в початковій школі, на нашу думку, є ефективним способом навчання молодших школярів. Завдяки цим технологіям урок стає цікавим, різноманітним, підвищується мотивація учнів до вивчення іноземної мови:

- індивідуалізація навчання;
- інтенсифікація самостійної роботи учнів;
- зростання обсягу виконаних на уроці завдань;
- можливість отримання різного роду матеріалів через мережу Інтернет і використання спеціальних дисків. Мультимедіа-система електронного підручника дозволяє наповнити програму звуком природних процесів, продублювати текст голосом диктора, створити необхідний музичний фон для роботи, включити будь-який відеофрагмент, «оживити» мультиплікацією будь-який географічний процес; що забезпечує більшу наочність і інтерес учнів;

- підвищення пізнавальної активності і мотивації засвоєння знань за рахунок різноманітності форм роботи, можливості включення ігрового моменту: вирішиш вірно приклади - відкриєш картинку, вставиш правильно всі букви - дійдеш ближче до мети казкового героя. Комп'ютер дає вчителю нові можливості, дозволяючи разом з учнем отримувати задоволення від захоплюючого процесу пізнання, не тільки силою уяви розсовуючи стіни шкільного кабінету, але за допомогою новітніх технологій дозволяє зануритися в яскравий барвистий світ. Таке заняття викликає у дітей емоційний підйом, навіть учні, що відстають, охоче працюють з комп'ютером;

- інтегрування звичайного уроку з комп'ютером дозволяє вчителю перекласти частину своєї роботи на ПК, роблячи при цьому процес навчання більш цікавим, різноманітним, інтенсивним. Зокрема, стає більш швидким процес запису визначень, теорем та інших важливих частин матеріалу, так як вчителю не доводиться повторювати текст кілька разів (він вивів його на екран), учневі не доводиться чекати, поки вчитель повторить саме потрібний йому фрагмент;

- цей метод навчання дуже привабливий і для вчителів: допомагає їм краще оцінити здібності і знання дитини, зрозуміти його, спонукає шукати нові, нетрадиційні форми і методи навчання, стимулює його професійний ріст і все подальше освоєння комп'ютера;

- застосування на уроці комп'ютерних тестів і діагностичних комплексів дозволить вчителю за короткий час отримувати об'єктивну картину рівня засвоєння матеріалу, що вивчається у всіх учнів і своєчасно його скорегувати. При цьому є можливість вибору рівня складності завдання для конкретного учня; освоєння учнями сучасних інформаційних технологій. На уроках, інтегрованих з інформатикою, учні опановують комп'ютерною грамотністю і вчаться використовувати в роботі з матеріалом різних предметів. Один з найбільш потужних сучасних універсальних інструментів - комп'ютер, з його допомогою вони вирішують рівняння, будують графіки, креслення, готують тексти, малюнки для своїх робіт. Це - можливість для учнів проявити свої творчі здібності

На уроках англійської мови в початковій школі молодші школярі мають опанувати значний обсяг іншомовного граматичного, лексичного та мовленнєвого матеріалу. Для досягнення цих завдань педагог повинен враховувати психологічні особливості учнів. В період молодшого шкільного віку переважним типом мислення є наочно-образне, тому широке використання наочного матеріалу в значній мірі впливає на розвиток творчої уяви та мислення. За допомогою ІКТ, вчитель може перетворити урок, або якусь його частину на захоплюючу гру. Під час навчання у формі гри підвищується мотивація, інтерес і продуктивність процесу навчання.

Проте, застосовуючи ІКТ на уроці, вчителю варто пильнувати, щоб учні, захоплені яскравістю подачі матеріалу, не забули про завдання, що стоять перед ними. Важливо також пам'ятати, що ІКТ не можуть замінити вчителя на уроці, адже тільки вчитель може правильно організувати навчальний процес, керувати

ним під час уроку. Ніщо не здатне замінити, на наш погляд, радість живого спілкування учителя та учнів [2].

При підготовці та проведенні уроків англійської мови в початковій школі доцільним буде використання програм MS Office, в яких міститься текстовий редактор Word, а також створення презентацій у форматі Power Point на різноманітні тематики. Використання презентацій можливе на будь-якому етапі уроку, вони є ефективними при подачі різноманітного навчального матеріалу. Доцільним буде застосування комп'ютерних тестів для оцінювання рівня засвоєння навчальної інформації, ребусів, загадок, кросвордів. Зазначені види роботи дають поштовх до розвитку самостійності учнів.

Застосування ІКТ на уроках англійської мови буде ефективним, якщо вчитель врахує такі вимоги: 1) відповідність віковим особливостям молодших школярів; 2) формування алгоритмічного та логічного мислення молодших школярів; 3) розвиток творчих здібностей учнів; 4) пробудження уяви та фантазії; 5) цікавість та доступність для молодших школярів [1].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Басай Н. П. Розвиток соціокультурної компетентності учнів початкової школи на уроках іноземної мови // Педагогічні обрії. – 2018. №5. – С. 16-17.

2. Білоконна Н. І., Білоконний С. П. До проблеми використання інформаційних технологій у навчальному процесі // Славянские педагогические чтения. Тирасполь: Тез. докл. Междунар. конф., – 2003. – С. 49-53.

3. ІКТ в образовании [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://sites.google.com/site/iktobrazovanie09/opredelenie-i-vidy-ikt>

4. Коваленко Ю. А. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов // Іноземні мови. – 1999. – №4. – С. 37-41.

5. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. За ред. О. І. Пометун. – К: А. С. К., - 2004. – 192 с.